

Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilu 2021-2024, Lempäälän ja Vesilahden tulosten raportointi

Elinvoimajaosto 10.03.2025 § 18
264/14.07.01.00/2025

Valmistelijat työllisyysasiantuntija Heli Halme ja konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021 ja päättyivät 31.12.2024. Kuntakokeilu perustui lakiin työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta 1269/2020.

Pirkanmaalla kuntakokeilussa oli mukana 22 kuntaa. Kuntakokeilua koordinoitiin aluepalvelumallina: Tampere, keskusalue eli Tampereen kaupunkiseudun kehyskunnat, läntinen alue, pohjoinen alue ja eteläinen alue. Tampereen kaupunki johti, hallinnoi ja koordinoi kokeilun kokonaistoteutusta kokeilualueella kuntien välisen sopimuksen mukaisesti. Kokeilun ohjausryhmänä toimi Pirkanmaan kuntajohtajakokous.

Kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyi kotikuntansa työllisyyspalveluiden asiakkaiksi. Yksi kuntakokeilun tavoitteista oli parantaa pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asetmassa olevien pääsyä työmarkkinoille, tiivistää kuntien välistä yhteistyötä ja yhteensovittaa kuntien palveluita julkisten työvoima ja yrityspalveluiden kanssa. Kuntakokeilun asiakkaita olivat pitkään työttömänä olleet, kaikki alle 30-vuotiaat ja vieraskieliset asiakkaat.

Työllisyyden kuntakokeilu Lempäälässä ja Vesilahdella

Kuntakokeilu sujui Lempäälässä ja Vesilahdessa hyvin, vaikka sen aikana koettiin monia suuria muutoksia, kuten hyvinvointialueuudistus, siirtyminen pohjoismaiseen työvoimapalvelumalliin sekä useita muita laki- ja järjestelmäuudistuksia. Samanaikaisesti hankala työllisyystilanne asetti toiminnalle omat haasteensa. Kokeilun aikana aloitettiin myös valmistautuminen työllisyysalueuudistukseen eli TE24-uudistukseen, jossa julkiset palvelut siirtyvät kuntien vastuulle osaksi kuntien peruspalveluita.

Lempäälän työnjohdon alle siirtyi kuntakokeilussa valtion TE-hallinnon asiantuntijoita viisi ja Vesilahden yksi sekä kehyskuntien kesken jaettu hallinnollisen esihenkilön resurssi. Lempäälän kunta resursoi kuusi henkilöä kuntakokeilun mukaisiin OMA-valmentajan tehtäviin, yhden palveluesihenkilön sekä yrityskoordinaattorin ja Vesilahden kunta yhden henkilön.

Vuoden 2023 alusta lukien Lempäälän kunta vastasi myös Vesilahden kunnan kuntakokeilulain mukaisten palveluiden tuottamisesta sopimuksella. Saman vuoden alusta käynnistyivät hyvinvointialueet ja molemmista kunnista siirtyi liikkeenluovutuksella 1 htv/kunta OMA-valmentajien tehtäviä tehneet henkilöt Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Tämä uudistus vaikutti kuntakokeilua tekevien OMA-valmentajien tehtäviin, sillä sosiaalihuoltolain mukaiset tehtävät kuten kuntouttava työtoiminta ja siihen liittyvät päätökset siirtyivät hyvinvointialueelle. Muutos tarkoitti myös sitä, että työtä oli suunniteltava jatkossa toisin aktiivointisuunnitelmien ja monialisten työllistymissuunnitelmien osalta, jotka uudistuksen myötä tehdään kolmikannassa työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen palveluohjaajan ja asiakkaan kesken.

Kokeilun tuloksia Lempäälässä ja Vesilahdella

Kuntakokeilun aikana kunnan henkilöstölle kertyi laaja ja monipuolinen osaaminen TE-viranomaisen tehtävistä eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tehtävistä.

Kuntakokeilun aikana pystyttiin ketterästi sovittamaan yhteen kunnan palveluita ja valtion viranomaistehtäviä, TE-palveluiden tarjoamia palveluita ja rakentamaan toimintamalleja, jotka edistivät työllistymistä, opintoihin ja palveluihin pääsemistä. Lempäälän kunnassa vahvistettiin työhön ja koulukseen tukevia palveluita, joiden avulla pystytään tukemaan yksilöllisiä tavoitteita kohti työelämää. Myös yritys- ja työnantajayhteistyötä kehitettiin ja vahvistettiin, jotta työnantajien työvoima- ja osaamistarpeita pystyttiin tunnistamaan entistä paremmin.

Pirkanmaalla työttömyys on kasvanut kovaa vauhtia ja Pirkanmaa on ollut pitkään alue, jossa työttömyys on kasvanut eniten verrattuna muuhun Suomeen. Tämä kasvu on näkynyt myös Lempäälässä ja Vesilahdessa. Työllisyyskatsaus joulukuulta 2024 osoittaa, että työttömiä työnhakijoita oli Lempäälässä 1015 eli 78 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vesilahdessa vastaava luku oli 179 eli 22 henkilöä enemmän kuin vuonna 2023. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta eli työttömyysaste pysyi molemmissa kunnissa koko vuoden 2024 ajan kuitenkin matalana suhteessa Pirkanmaan keskiarvoon. Joulukuussa työttömyysaste oli Lempäälässä 8,4% ja Vesilahdella 8,1%, kun Pirkanmaan keskiarvo oli 12.1%.

Keskeiset tavoitteet kuntakokeilussa olivat erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien palveluiden kehittäminen, nuorten monialaisen Ohjaamo-toiminnan kehittäminen sekä kotoutuja-asiakkaiden palveluiden kehittäminen vastamaan tulevia lainsäädäntömuutoksia. Lempäälässä ja Vesilahdella onnistuttiin kehittämään kaikkia palveluita asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja käynnistämään Ohjaamo-toiminta sekä kotoutuja-asiakkaiden palvelut heti vuoden 2025 alusta alkaen. Palveluita on koko ajan pyritty kehittämään kuntalaisten tarpeiden mukaan siten, että ne tukevat kuntalaisten palvelupolkua ja työelämäosallisuutta.

Yhteistyön ja asiakaskokemuksen kehittäminen keskiössä

Pirkanmaan laajuisesti työllisyyden kuntakokeilu tiivisti kuntien välistä yhteistyötä ja kokeilun aikana kehitettiin uusia palvelumalleja yhdessä laajan kumppanuusverkoston kanssa. Työnhakijat olivat pääosin tyytyväisiä kokeilukuntien tarjoamiin palveluihin. Asiakastyytyväisyyttä mitattiin neljä kertaa vuodessa toteutettavalla asiakaskyselyllä. Pirkanmaan kuntakokeilussa kiinnitettiin erityistä huomiota asiakaskokemuksen jatkuvaan kehittämiseen.

Palautteen perusteella asiakkaat arvostivat kuntakokeilun myötä saamaansa ystävällistä ja asiantuntevaa palvelua, sujuvaa yhteydenpitoa ja nopeita vastauksia. OMA-valmentajan tuki koettiin tärkeäksi. Asiakkaat toivoivat enemmän konkreettista apua työnhakuun, selkeämpiä ohjeita ja vähemmän byrokratiaa. Toivelistalla oli myös enemmän kontakteja työnantajiin, toimialatietoutta ja enemmän kasvokkaisia tapaamisia. Asiakaspalautteen ansiosta toimintaa pystyttiin kokeilun aikana jatkuvasti kehittämään niin, että se vastasi entistä paremmin asiakkaiden tarpeita.

Konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen esittelee kokouksessa kuntakokeilun tuloksia Lempäälän näkökulmasta.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 2 §:n mukaan kunnanhallituksen alainen elinvoimajaosto

1. vastaa kunnan elinkeino-, kilpailukyky-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikan ohjaamisesta ja järjestää niihin liittyvät palvelut

2. seuraa ja arvioi kunnan elinvoimapalveluiden vaikuttavuutta, elinvoimapoliittisten tavoitteiden toteutumista sekä elinvoiman ja yritystoiminnan kehitystä

3. ohjaa ja seuraa kunnan strategiaa toteuttavien elinvoimahankkeiden toteuttamista

Lisätietoja: konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen, puh. 040 539 2508

Esittelijä	Elinvoimapäällikkö
Päätösehdotus	Elinvoimajaosto päättää hyväksyä Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilu 2021-2024, Lempäälän ja Vesilahden tulosten raportointi.
Päätös	Elinvoimajaosto päätti hyväksyä Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilu 2021-2024, Lempäälän ja Vesilahden tulosten raportointi.
Tiedoksi	Vesilahden kunta, KH, tarkastuslautakunta, kehittämisasiantuntija, Heli Halme (työllisyysalue)
	Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Jani Seppälä poistui kokouksesta klo 18:40 tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.